

Reportasja

FANGARNIR
Í MJØRKADALI

– Fyri hvørja ferð eg siti inni, gerist eg meir og meir kriminellur, sigur Heri, sum situr inni fyri harðskap

BIRGITH LASSEN

I Mjorkadali byrjar dagurin klokkan hálvum átta. Terji fer upp at fáa sær kaffi og ritalin. Hann hevur sitið inni síðani. Fyri harðskap. Hetta er triðju ferð, hann situr í Mjorkadali. Fimm ár av sínum 26 ára langa lívi hevur hann sitið í fongsli. Bæði í Føroyum og Danmark. Hann hopar, at hetta er seinastu ferð. Men ivast sjálvur.

– Fyri hvørja ferð eg siti inni, gerist eg meir og meir kriminellur, sigur hann.

Aftaná morgunmatin fer Heri til arbeiðis í arbeiðsskúrinum hjá fangunum í Mjorkadali. Og tó. Seinasta hálvannað árið hevur einki arbeiði verið hjá føroysku fangunum. Onkuntíð sleppa teir ein túr upp á Sornfelli við fjallasúkklu. Ella ein túr í Bónus at keypa inn. Annars fáa teir tímarnar at ganga, meðan teir spæla kort, roykja sigarettir og drekka kaffi í arbeiðsskúrinum.

»Kom her! Eg vil hava børn«, rópar ein fangi úr arbeiðsskúrinum, tá eg gangi framvið.

– Eg eri ikki tann einasti her sum hevur ADHD, sigur Heri flennandi. Hann greiður frá, hvussu ørkymlandi tað er at sita inni, tá man er rastleysur og hevur so nógv meir orku enn tey flestu.

– Tað ger bara, at eg verði sansa-leysur, tá eg endiliga verði leyslatin aftur. So skundi eg mær út í býin, drekki meg fullan og so endar tað ofta galið aftur, fortelur hann. Hann trippar við báðum beinum.

Um døgurðatíð verða fangarnir leiddir inn aftur í kømrini.

Í Arresthúsinum er pláss fyri 14 fangum

MYNDIR: BIRGITH LASSEN

Í Mjorkadali er einki prát við døgurðaborðið. Her sita teir hvør í sínum lag og eta á hvør sínum kamari. Kømrini eru hampiliga rúmlig, og hava sjónvarp við fleiri rásum og eitt vakurt útsýni yvir Kaldbaksfjørð. Útsýnið er tó eitt sindur tarnað av fongsulshegninum, sum er sett fyri rútin.

Í dag fáa teir hakkibúff við brúnari sós. Júst sum sjúklingarnir á Landssjúkrahúsinum. Maturin verður nevniliga tilgjørdur í køkinum hjá Landssjúkrahúsinum og síðani koyrdur niðan í Mjorkadal.

– Lorta matur, sigur Heri, at tað er. Omaná fáa teir eina skál við dósaferskum og róma.

Eitt sjálsamt innlit

Í 250 metrar hædd umleið 15 kilometrar í ein útnyrðing úr Havn liggur eitt gamalt hermannabýli, sum NATO bygdi í 1962. Fyri sjei árum síðani flutti varðhaldið úr

Jónas Broncks Gøtu og niðan í Mjorkadal. Gamla hermannabýlið hýsir bæði grovastu brotsmonnum og teimum, sum skulu sita inni fyri bótur. Drápsmonnum og teimum, sum hava koyrt ov skjótt. Hetta er ikki eitt fongsul men eitt varðhald. Her savnast tey, sum á ein ella annan hátt hava traðkað útum juridisku mörkini og bíða eftir at fáa sín dóm. Er dómurin longri enn eitt vist, verða fangarnir oftast fluttir til Danmarkar at sita.

Á einum kontóri í Mjorkadali arbeiður Elkin Kletttheyggj. Hon er leiðari á Kriminalforsorgini í Føroyum. Tað er sjálsamt at almenningurin sleppur at síggja, hvussu tingini ganga fyri seg aftanfyrri afturlæstu hurðunum í Mjorkadali.

Treytin fyri at skriva reportasju úr Mjorkadali er, at samleikin hjá fangunum ikki verður almannakunngjørdur. Tí er Heri ikki veruliga navnið á tí fanganum, vit hava tosað við. Vit skulu ei heldur taka myndir av vakmyndatólum og aðrari eftirlitsútgerð.

Í Arresthúsinum í Mjorkadali er pláss fyri 14 fangum. Tey 14 kømrini eru spjødd á trimum hæddum. Hvør hædd hevur ávikavíst fimm ella fyra kømur við vesi, ein køk, eitt vaskirúm og eina brúsu.

Skuldi til skips sama dag

Í lötuni sita 10 fangar í Mjorkadali. Heri hevur roknað út, at átta av teimum hava sitið inni fyrr. Heri býr á eini hædd saman við tveimum øðrum; einum sum situr inni fyri dráp og einum sum situr fyri neyðtøkuroynd.

Framhald á næstu síðu

Eg verði sansa-leysur, tá eg endiliga verði leyslatin aftur. So skundi eg mær út í býin, drekki meg fullan og so endar tað ofta galið aftur«